

le iz lesa. Na polovnjak zadostuje 15—20 litrov vrele vode. Ta voda se ne me ohladiti v sodu, temveč jo je iztočiti še toplo. Zaparjenje ponovimo 2—3 krat, dokler ne teče para čista iz sode, nato pa napolnimo sod do vrha s studenčnico, ki naj ostane 3 dni v sodu. Čista sveža voda izluži ves preostali duh in okus po hrastovem lesu iz sode. V večjih vinskih kletih imajo posebne izparjevalnike, s pomočjo katerih se dovaja vroča para pod zračnim pritiskom polovične atmosfere v sode. — Popravljen sode ovinjamo enako, kakor nove. Tako izparjene sode rabimo najprej za vrenje mošta. Za vino so uporabni še tedaj, ko smo jih izparili povrh še z vrelini vinskimi drozami, ali pa, ko je povrel v njih vinski mošt. Sode, v katerih se je tekom časa nabralo mnogo vinskega kamna in žvepla je odpreti in omenjene tvarine odstraniti. Pred trgatvijo očedimo klet temeljito in posujemo tla, ako niso iz cementa, s svežim peskom. Dobro je tudi pobeliti stene vsako leto z apnenim beležem.

V čebelnjaku.

Preobilico medu izvejamo ter pustimo v vsakem panju 4—5 satnikov z medom, ki naj služi čebelarjem za prehrano skozi zimo. Slabejše panje združujemo, da ne poginejo v zimskem času. Skrčimo čebelarne prostore, da čebele manj pojedjo in se lažje ogrevajo.

September, oj zoritve čas krasni!
Najlepše sadje vselej nam rodi,
Kjer bistrovidno oko dan na dan
Sadjarja umnega nad njim budi.

Oziminu sejajte sejalniki
In težke brane branajte zemljo!
Da žito več pomenja kot zlato.
V tem vsi se strinjajo razumniki.

Vekoslav Stampar.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

V nedeljo je bilo v Zagrebu velikansko zborovanje Radičeve stranke z okroglo 80.000 udeležencev iz vseh krajev Hrvatske in s posebnim odposlanstvom iz srbske Šumadije pod vodstvom poslanca Popovića in iz Bosne pod vodstvom poslanca Ajanovića. Ta shod se je zlasti od strani Pašića in Pribečevića z veliko nestrpnostjo pričakoval v nadi, da bo prišlo do kakih izgrede ali pa vsaj do izrazov mržnje napram Srbom, da bi se dalo potem vse to izkoristiti proti vladi, češ, da ji pomoč Hrvatov ni gotova in pa da je monarhija v nevarnosti pred silno zagrizenimi hrvatskimi republikanci. Vse te nade so se pa popolnoma izjalovile. Velikanski shod se je dovršil ob največjem miru in Radič je v dveh govorih govoril kar najlepše o sedanji vladi, povdarjajoč, da smo z njo vstopili v krog zapadno-evropskih načel poštenosti, zakonitosti in parlamentarizma. Naznanil je, da je predsedstvo stranke sklenilo poslati svoje zastopnike v vlado, da se tako še bolj pomaga izvesti njen program: poštena uprava, v zapor z lopovi, ki so kradli milijone, svobodne volitve in trajni sporazum. Slikal je, kako se je poprej v imenu monarhije pretepalo, prej je bila monarhija strašilo, sedaj pod Davidovičem je pa monarhistična vladavina nekaj obstoječega, s čemur lahko tudi hrvatski republikanci v miru in brez vsake strasti razgovarjajo. Geslo velikanskega zborovanja je bilo: Kdor med Hrvati sovraži Srbe, naj gre, proč tudi z onimi, ki med Srbi sovražijo Hrvate, ker hočemo sporazumno in složno delo in življenje v državi, katero znamo tudi braniti, če bi bilo treba. Zborovalci so navdušeno pozdravljali srbski narod, Ljubo Davidoviča in srbskega poslanca, ki je tudi govoril na shodu.

ITALIJA.

Koncem prošlega tedna je padel kot žrtev atentata v Rimu fašistovski poslanec Casalini. Med vožnjo s tramvajem ga je ustrelil neki delavec in fašistovski listi so takoj razvpili, da je to pravi politični atentat kot maščevanje za umorjenega Matteottija. Opozicionalcii so pa ugotovili, da je atentat delo osebnega maščevanja, ker je umorjeni poslanec spravil atentatorja ob streho in službo. Takoj po umoru so hoteli fašisti razbiti tiskarne in uredništva listov, ki so tako pisali. Vojaštvo je velike izgrede sicer preprečilo, a nevarnost nemirov je še vedno velika in vsi nefašisti so složni v zahtevi, da je treba fašiste razorožiti ter z največjo strogostjo in nepristranostjo uvesti red in zakonitost v državi, ki pada vsled fašizma v vedno večjo krizo.

BOLGARIJA.

Pretečeno nedeljo in že v soboto ponoči je bilo v Bolgariji več političnih umorov. Sredi Sofije so ubili enega delavskega in enega makedonskega poslanca, v gorskem mestecu Zgornja Džumaja so se pa najbrž sam makedonski nstasi poklali med seboj in pri tem je

našel smrt prvi komitski poglavar Todor Aleksandrov. Njegovi morilci so bili takoj po atentatu tudi umorjeni. Ti dogodki še niso čisto pojasnjeni in še ni gotovo, ali so komitskega poglavarja Aleksandrova ubili Makedonci, ki se ne strinjajo z njegovimi načrti glede Makedonije, ali pa so ga ubili bolgarski zemljoradniki iz maščevanja, ker je pred dobrim letom pomagal vreči zemljoradniško vlado ter z največjo grozovitostjo umoril in preganjal njene člane. Tudi ni izključeno, da je morilce najela sedanja bolgarska vlada, kateri je bil komitski vodja sicer zaveznik, a vendar tudi zelo nevaren.

MAROSKA USTAJA.

Španci z ogromnimi žrtvami in naporu ne morejo zadušiti ustaje v Maroku. Sam generalski vladni diktator de Rivera se je podal na bojišče, a ob njegovem vodstvu vojska tudi nima uspehov. Doma se pripravljajo opoziciji na najodločnejši nastop proti generalsko-fašistovski vladi in računa s skorajšnjim preobratom.

Prireditve.

Sv. Martin pri Vurbergu. Tukajšnji orlovski odsek priredi v nedeljo dne 21. t. m. popoldne po večernicah v prostorih stare šole veliko narodno igro »Domen« v petih dejanjih. Vsi prijatelji poštene zabave prav uljudno vabljeni. Bog živi!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšnji Orel priredi v nedeljo, dne 21. septembra na dvorišču g. Skrlca veliko tombolo z lepimi dobitki v prid Društvenega doma. — Vrši se ob vsakem vremenu. Tablice bodo stale 3 D. Pridite v obilnem številu od blizu in daleč. Začetek ob 3. uri popoldne. Na svidenje kliče odbor.

Otvoritev Katoliškega društvenega doma v Konjicah se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo, dne 21. sept. t. l. Združeno bo s celodnevno prireditvijo s sledečim sporedom: Ob tri četrti na 10. dopoldne: 1. Sprejem gostov in spreved v cerkev. 2. Ob 10. slavnostna pridiga: vseučil. profesor dr. Matija Slavič in pontifikalna sv. maša s Te Deum. 3. Spreved v Katol. društveni dom, bla goslovitev doma in slavnostno otvoritveno zborovanje. Govorita narodni poslanec dr. Hohnjec in predsednik OP dr. Basaj. — Popoldne: 1. Ob 2. uri večernice. 2. Ob pol 3. slavnostna akademija s pevske, telovadnimi in simboličnimi točkami. 3. Po akademiji srečolov in prijateljska zabava. Sodeluje ormoška godba.

Gornjeradgonsko bralno društvo je preteklo nedeljo, dne 14. septembra, na slovesen način proslavilo tridesetletnico svojega obstoja in delovanja. Govoril je predsednik Prosvetne zveze v Mariboru, poslanec dr. Hohnjec. Obširno poročilo o tem objavi naš list v prihodnji številki.

Lepo uspela orlovska prireditve pri Sv. Rupertu v Slov. goricah. V nedeljo, dne 14. t. m. je bil za nas Rupertane izvanredno vesel dan, da takega pri nas še ne pomnimo. Domači Orel je priredil s sodelovanjem orlovske srenje pri Sv. Lenartu na travniku g. župnika Pajtlerja javno telovadbo. Posetili so nas tudi Orli in Orlice od Sv. Benedikta in od Sv. Petra pri Mariboru. Nebrojne množice ljudstva, ki je prišlo od blizu in daleč, se je zbralo na telovadišču. Telovadne vaje Orlov in Orlic so izborno uspeli. Nastopili so razni govorniki: Mirko Geratič, Alojzij Kožuhar, Ljovka Cafova, Franja Vračko od Sv. Petra, Tilka Kavčič od Sv. Benedikta. — Vsi nas navdušili s svojimi govori. Stari moške in ženske pa so bile do solz ginjene. Vsa čast pa gre gospodu župniku Pajtljerju, ki se veliko trudi za lepo petje. Pod njegovim vodstvom je zapel pevski zbor več lepih narodnih pesmi. Tako se je končala orlovska prireditve v občo zadovoljnost vsega občinstva in Bogu v čast, ker nam je dal tako lepo vreme.

Proslava 5 letnice in blagoslovitev orlovskega prapora pri Sv. Križu na Murskem polju. Praznično obleko si je nadela naša lepa župnija na Marijin praznik, dne 8. septembra. V petletnem naporu in trudu se je razvila orlovska organizacija tukaj prav lepo. Delali so in se zbirali fantje in dekleta, a letos ob priliki petletnice so zbrali svoto za krasen in veličasten prapor, katerega so umetno izdelale požrtvovalne č. šolske sestre v Mariboru, nastavek je izdelal g. Drago Tratnik. Živahno je bilo vrvenje že na predvečer, ko se je ob Ave Mariji razvila ob množici mladine bakljada po vasi. Slavnostno razpoloženje pa se je kazalo že v jutru, dne 8. septem. bra, ko so se v prvem svitu zaslišali zvoki godbe, ki je igrala budnico. Raz hiš so plapolale zastave, pozdravljali so nas lepi in visoki mlaji in tudi nebo je razprostrlo ta dan svoje najlepše vreme. Točno ob pol deseti uri je prikorakala najopnša četa Orlov z razvitim ljutomerskim praporom na trg, za njimi se je peljala v okinčanem vozu v spremstvu dveh Orlov, kumica gospa Micika Ribičeva. Za vozom pa so stopale lepe vrste Orlic. Prav do cerkve se je vsa četa uvrstila v lep špalir in pozdrav kumici. Slovesno pridigo, sv. mašo in blagoslovitev je ob asistenci mnoge duhovščine opravil g. dr. Mat. Slavič. Blagoslovitev in zabijanje zlatih žebeljev se je ob masi ljudstva vršilo na prostem pred cerkvijo. Veličasten in ginljiv je bil prizor, ko se je ponosno dvignila zastava prvič v zrak, nakar je otvoril okr. predsednik, br. Drago Novak slavnostno zborovanje. Navdušeno je govoril zastopnik JOZ, br. Čampa o pomenu prapora v četi Orlov. Za njim je govorila gosp. kumica o čednosti Orla, katerega dika naj bo poštenost, ponižnost in zlahtnost srca, kakor nam to predčuje prekrasna slika sv. Janeza na praporu. Za tem se je na dvorišču Slomškove dvorane izvršila defilacija in s tem je bila cerkevna slavnost dovršena. Popoldne po litanijah se je točno ob 3. uri začela javna telovadba, kjer smo videli krasno izveden nastop, članov, članic, naraščaja,

na orodju in v simboličnih vajah, med katerimi je posebno ugajala vaja gojenk, ki so nastopile kot peričke, ter tudi naraščajske skupine. Ginljiva je bila izročitev diplome g. Fr. Ostržu, ko sta v spremstvu prapora in vsega orlovstva izročila zasluženemu gospodu dva Orla častno diplomu. Pri tem prizoru je bilo pač marsikatero oko roso. Celotni spreved se je vršil točno ob napovedani uri, točka se je vrstila za točko, da sploh med telovadbo ni bilo odmora. Bil je to nastop, kakršnega še Mursko polje ni videlo; v splošnem je bilo opaziti, da orlovstvu ljutomerskega okrožja vrlo napreduje. Križevskemu Orlu pa ob tej prvi obletnici lahko častitamo, ko se je v tem kratkem času tako postavil in si nabavil tako veličasten prapor, kateri mu naj bo simbol v delu in naporih za orlovsko vzore. Zato pa Orli in Orlice, neustrašeno naprej. Bog živi!

Tedenske novice.

Šolske počitnice na deželi. Na Slovenskem štajerskem so že dolgo let na ljudskih šolah na kmetih bile upeljane jesenske počitnice. Mesca septembra in oktobra je obilno kmetijskega dela, treba je pobirati in spravljati sadje in druge pridelke, pasti živino itd. To niso težka dela in za taka dela se morejo uporabiti odrasli otroci. Zato so na podeželskih ljudskih šolah na štajerskem bile počitnice preložene na jesen. Gospodje demokratije in liberalno misleči učitelji, ki nimajo smisla za upravičene kmetijske želje in zahteve, so to ureditev kratkoma odpravili ter so počitnice tudi na deželi prenesli na poletje. Kmetje so radi tega bili upravičeno ozlovoljeni. Sedanja vlada je prišla prepozno na krmilo, da bi mogla že za letos zopet upeljati jesenske počitnice. Prosvetni minister dr. Korošec pa je storil, kar je mogel storiti. Izdal je naredbo, da morajo šolska vodstva, odnosno učitelji dovoliti v jesenskih mescih otrokom 14 dnevni dopust ali nepretrgoma ali v presledkih, kakor to želijo starši. Ako pa to komu ne zadostuje, se mora preko krajevnega šolskega sveta obrniti na pokrajinsko upravo v Ljubljani (oddelek za prosveto), ki mora po volji g. ministra blagonaklonjeno postopati s takimi prošnjami.

Mariborske novice. Minulo nedeljo je obiskal Maribor g. prosvetni minister dr. Korošec. Izvršilnemu odboru SLS je poročal g. minister o notranjem političnem položaju, ki je sedaj po vstopu Radičevcev v vlado zelo dovoljen. Vstop Radičeve stranke v vlado je neomajno utrdil stališče vlade. — Veliko je zanimanje po Mariboru za nedeljske občinske volitve. Navdušenje za Narodni blok je v zadnjem času zelo narastlo in je z vso sigurnostjo pričakovati, da bo zmagal blok s častno večino. Zadnje dni pred volitvami bo porabil blok za agitacijo od moža do moža. Posebno veličastna zborovanja volilcev je priredila minuli teden SLS v dvorani Zadrugne gospodarske banke. Vsi narodno čuteči in zavedni Mariborčani bodo storili v nedeljo svojo dolžnost in volili v prvo škrinjico!

Dijaki, ki obiskujete gimnazijo, realko, učiteljske, trgovsko in meščansko šolo, vse šolske knjige, ki so določene za šolsko leto 1924—25 dobite v novi prodajalni Cirilove tiskarne, Aleksandrova cesta 6 — nova bančna palača. Tam, kakor tudi še v stari, dijakom že tako priljubljeni prodajalni Cirilove tiskarne v Koroški cesti 8 so na izbiro vse druge šolske potreščine, zvezki, peresa, svinčniki, šestila, risala, risalne deske in risalni skla-di itd., vse točno po šolskih predpisih. Cene kolikor mogoče najnižje, postrežba točna in v razširjenih prostorih še hitrejša. Zato pričakujemo ob začetku novega šolskega leta vašega preobilnega obiska.

Tatica. V Limbušu pri Mariboru in sicer pri sestričniku Janku je služila dekla. Te dni je pobasala v vrečo vso obleko od hišne gospodinje in razven tega še 600 dinarjev v gotovini. V vreči je nesla ukradeno blago skozi Limbuš po cesti in srečala gospodinjo. Ta jo je vprašala, kam da gre z vrečo? Prekšana tatica je imela takoj pripravljen izgovor, da gre na njivo krompir skopat. Gospodinja je bila mnenja, da danes ne bodo skopali krompirja in naj le gre z vrečo opet domov. Dekla pa je pristavila, da jo je sram z vrečo preko rame se vračati po sredini Limbuša in bo šla rajši tako vzadej za hišami. Niš slabega sluteča gospodinja je prikimala, dekla je izginila za hišami z vrečo in denarjem, a se do danes ni vrnila in tudi orožniki je niso izsledili. Gospodinja je tatvino kmalu opazila, a bogzna, če bo dobila nazaj ukradeno blago.

Razno od Sv. Ruperta v Slov. goricah. Pretekli teden je umrl v Črmlenškaku Franc Pirš. Bil je daleč znan po svojem humorju. Če si z njim govoril, imel je vedno besedo, da ti je odgovoril v verzih. Bil je zmiraj tednega zdravja in če si ga vprašal, kako se počuti, je vedno odgovoril: »Po božjem usmiljenju sem še pri življenju.« Mož je bil globoko veren in je tudi mnogo čital, kar je pričalo njegovo goverjenje. Bil je zmiraj naš pristaš in naročnik naših listov. Sveti mu večna luč. Občinske volitve nam niso delale preglavice, ker je cela naša župnija v taboru SLS. Samostojne in njenih priveskov ne poznamo več. Naša mladina se je pričela krepko gibati, ker ima dobrega voditelja veleč. g. kaplana.

Novi zvonovi pri Sv. Antonu v Slov. gor. V nedeljo, dne 7. t. m. smo pri nas dobili štiri zvonove. Blagoslovil jih je gospod Moravec iz Maribora. Največji tehtal 1461 kg. Veliko je delo naših domačinov. Leta 1913 so spravili 5 novih zvonov, katere je vojska pobrala. Sedaj pa zopet štiri. To je že blagodušno delo. — Najtežje je čakal te zvonove cerkveni ključar g. Tušak, katerega je ravno v petek prej pokrila zemljica. Zvonovi so iz tovarne g. inž. Bühl.

Od Sv. Urbana pri Ptuj. Nekdaj se je reklo: »Sveti Urban, narodno zaspan«. Da pa ni več zaspan, kaže dejstvo, da so v vseh devetih občinah urbane župnije